

Centre of Economic Right

Տնտեսական իրավունքի կենտրոն

Սույն ուսումնասիրությունը մշակվել է Եվրոպական միության ֆինանսական աջակցությամբ, «Երավարանների հայկական ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության ղեկավարությամբ կոնսորցիումով գործարկվող «Բյուջեներ քաղաքացիների համար» ծրագրով տրամադրված ենթադրամաշնորհի շրջանակներում «Տնտեսական իրավունքի կենտրոն» հասարակական կազմակերպության կողմից իրականացվող «Արդարադատության ոլորտի բյուջեի մոնիթորինգ և վերլուծություն իրականացում» ծրագրի շրջանակներում:
Բովանդակության համար պատասխանատվություն է կրում «Տնտեսական իրավունքի կենտրոն» հասարակական կազմակերպությունը, և պարտադիր չէ, որ այն արտահայտի Եվրոպական միության տեսակետները:

Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության ոլորտի 2025թ. Պարզեցված բյուջե

I. Ընդհանուր ակնարկ

«Հայաստանի Հանրապետության 2025-2027 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի» (հաստատված ՀՀ կառավարության 2024 թվականի հուլիսի 4-ի N 1064 – Ն որոշմամբ) շրջանակներում ՀՀ ազգային ժողովի կողմից 2024 թ. դեկտեմբեր 4-ին ընդունվել է «Հայաստանի Հանրապետության 2025 թվականի պետական բյուջեի մասին» օրենքը (այսուհետ՝ Օրենք):

Օրենքով ՀՀ 2025թ-ի պետական բյուջեն **եկամուտների** գծով հաստատվել է **2,837.6 մլրդ դրամի, ծախսերի գծով՝ 3,441.6 մլրդ դրամի** չափով: Պետական բյուջեի **դեֆիցիտը (պակասուրդը)** սահմանվել է **604.0 մլրդ դրամի** չափով:

Հայաստանի Հանրապետության **Արդարադատության ոլորտում** (այսուհետ՝ **Ոլորտ**) իրականացվող ծախսերը բյուջեում ներկայացվում են **արդարադատության և դատական գործունեության ծրագրերով**, որոնք համակարգվում են մի կողմից՝ պետական կառավարման գործադիր մարմնի (այսուհետ՝ ՊԿՄ)՝ ՀՀ արդարադատության նախարարության (ԱՆ), և մյուս կողմից՝ **սահմանադրական անկախ և ինքնավար 7 մարմինների** (այսուհետ՝ ՍԱԻՄ) կողմից, որոնք են ՀՀ

սահմանադրական դատարանը (ՍԴ), Բարձրագույն դատական խորհուրդը (ԲԴԽ), ՀՀ դատախազությունը (Դատախազություն), ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտեն (ՀԿԿ), Կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովը (ԿԿՀ), ՀՀ քննչական կոմիտեն (ՔԿ) և Մարդու իրավունքների պաշտպանի (ՄԻՊ) աշխատակազմը:

2025թ.-ին Ոլորտի ծրագրերի իրականացման համար կտրամադրվի 75.2 մլրդ դրամ, ինչը նախորդ տարվա համեմատությամբ նվազել է 0.21 մլրդ դրամով կամ 0.3 տոկոսով:

Ոլորտին հատկացված բյուջետային միջոցները և մակրոտնտեսական միջարք ցուցանիշները 2019-2025 թվականներին բնութագրվում են Աղյուսակ 1-ի տվյալներով:

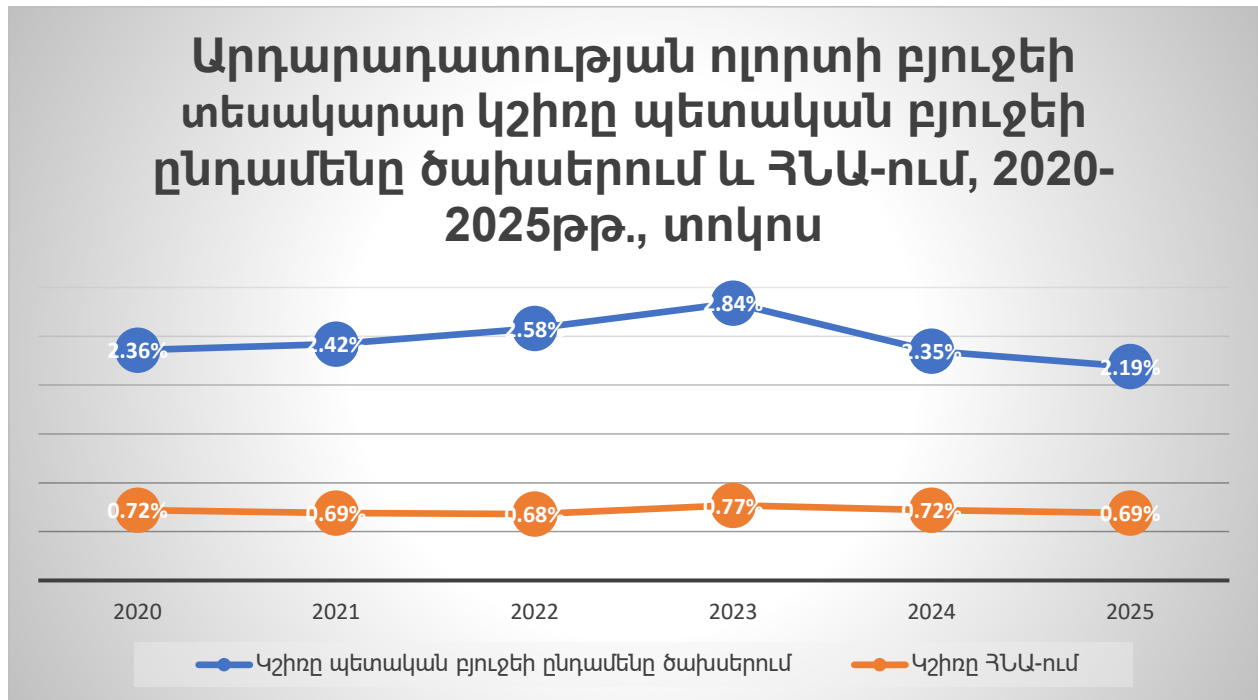
Աղյուսակ 1

Հ/Հ Ը/Կ	Ցուցանիշներ	Չափ ի միավ որ	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ծրագիր	2025 ծրագիր	Միջին 2019- 2025 թթ
Ա	Բ	Գ	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Բյուջետային հատկացումներ արդարադատության ոլորտին	մլրդ դրամ	46.4	44.7	48.4	57.8	72.4	75.4	75.2	60.0
2	Համախառն ներքին արդյունք	մլրդ դրամ	6,543.3	6,181.9	6,991.8	8,501.4	9,453.1	10,516.1	10,891.5	8,439.9
3	Պետական բյուջեի ծախսեր, ընդամենը	մլրդ դրամ	1,629.4	1,894.6	2,004.3	2,242.6	2,547.6	3,206.5	3,441.6	2,423.8
4	Ոլորտին հատկացված բյուջետային միջոցների տեսակարար կշիռը ՀՆԱ-ի մեջ	տոկոս	0.71	0.72	0.69	0.68	0.77	0.72	0.69	0.71
5	Ոլորտին հատկացված բյուջետային միջոցների տեսակարար կշիռը պետական բյուջեի ծախսերի մեջ	տոկոս	2.85	2.36	2.42	2.58	2.84	2.35	2.19	2.51
6	Ոլորտին հատկացված բյուջետային միջոցները ՀՀ մշտական բնակչության մեկ մարդու հաշվով	դրամ	15,690.5	15,082.1	16,349.9	19,398.4	24,197.4	25,214.3	25,139.6	20,153.2

Ոլորտին հատկացված բյուջետային միջոցների տեսակարար կշիռը համախառն ներքին արդյունքի (այսուհետ՝ ՀՆԱ) մեջ կկազմի 0.69 տոկոս, ինչը նախորդ տարվա նկատմամբ նվազել է 0.03 տոկոսային կետով: Ընդ որում, այդ ցուցանիշը նույն 0.03 տոկոսային կետով զիջում է 2019-2024թթ-ի միջին 0.72 տոկոս ցուցանիշին:

Նույն կերպ՝ նախորդ տարվա համեմատ, Ոլորտին հատկացված ծրագրերին ուղղված բյուջետային միջոցները ՀՀ 2025 թ. պետական բյուջեի (այսուհետ՝ ՊԲ) ծախսերի մեջ նվազել են 0.16 տոկոսային կետով և կազմում են ՊԲ ծախսերի 2.19 տոկոսը՝ 2019-2024թթ-ի միջին 2.57 տոկոսի պարագայում: Այսինքն, ՊԲ 2025 թ. ծախսերի մեջ Ոլորտին հատկացված բյուջետային միջոցների տեսակարար կշիռը էապես՝ 0.38 տոկոսով, նվազել է (տե՛ս Ինֆոգրաֆիկա 1-ը):

Ինֆոգրաֆիկա 1

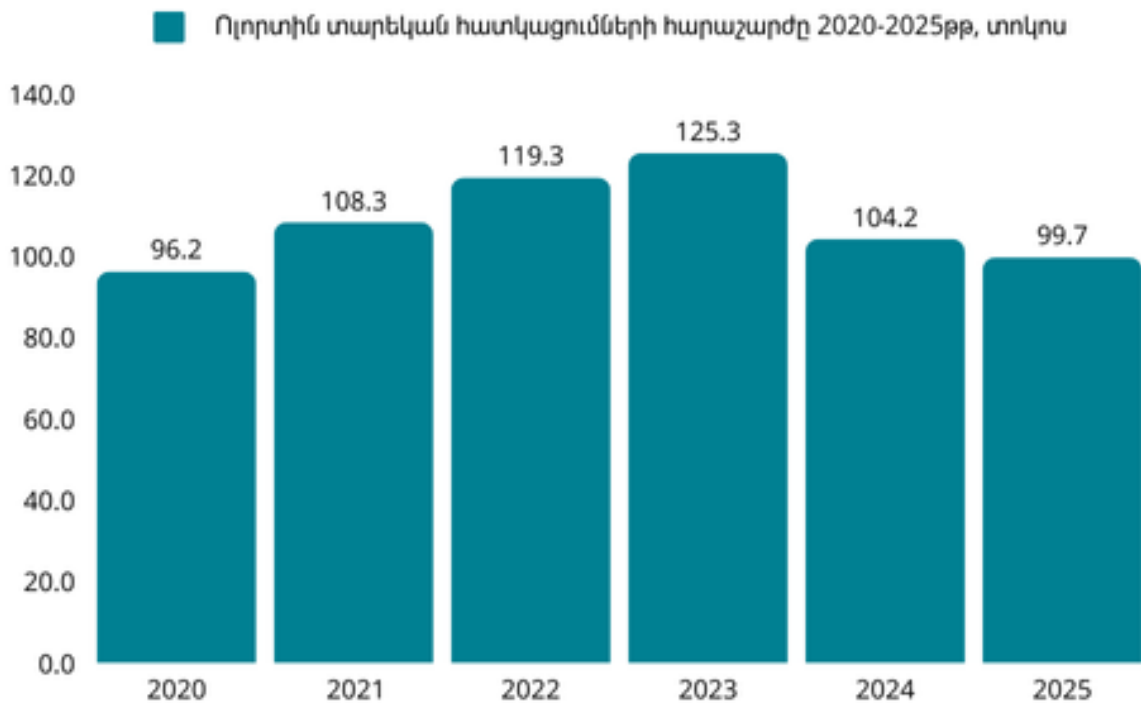
Աղբյուր՝ ՀՀ Ֆինանսների նախարարություն, ՀՀ Վիճակագրության պետական կոմիտե

Չնայած այն հանգամանքին, որ 2021-2024 թվականներին արձանագրվել էին Ոլորտի ֆինանսավորման ծավալների հարաշարժի բարձր տեմպեր՝ միջինում 114.3 տոկոս (մասնավորապես՝ 2023-ին Ոլորտի գրեթե բոլոր պետական մարմինների դեպքում արձանագրվել են ֆինանսավորման ծավալների ամենաբարձր աճ՝ ընդհանուր առմամբ միջինում 25.3 տոկոսով), այդուհանդերձ 2025 թ. այդ տեմպերը

նվազել են և դիտարկվել է բյուջետային հատկացումների նվազման միտում նախորդ տարվա նկատմամբ **0.3 տոկոսային կետով**:

Ոլորտի բյուջետային հատկացումների տարեկան հարաչափը 2020-2025 թթ. բնութագրվում է Ինֆոգրաֆիկա 2-ի տվյալներով.

Ինֆոգրաֆիկա 2

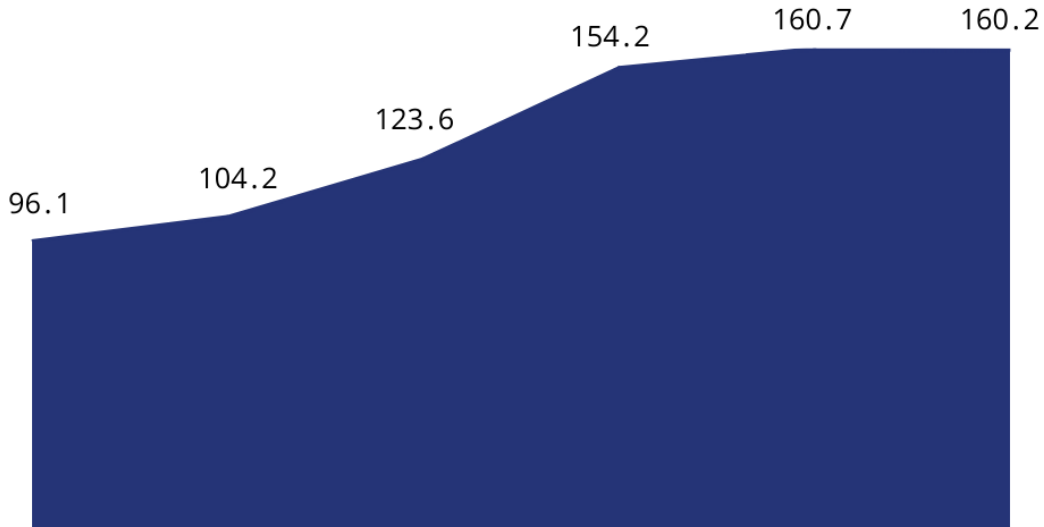
2025 թ. **Ոլորտին** հատկացված բյուջետային միջոցները ՀՀ մշտական բնակչության մեկ շնչի հաշվով¹ կազմել են **25,139.6 ՀՀ դրամ՝ 2024 թ. 25,214.3 ՀՀ դրամի դիմաց, 74.7 դրամով կամ 0.3 տոկոսային կետով պակաս: Այդ ցուցանիշը 4,986.4 դրամով կամ 24.8 տոկոսային կետով գերազանցում է նույն ցուցանիշի 2019-2025 թթ. միջին մակարդակը՝ 20,153.2 դրամ:**

ՀՀ մշտական բնակչության մեկ շնչի հաշվով Ոլորտի բյուջետային հատկացումների հարաչափը 2019 թ. նկատմամբ 2020-2025 թթ. բնութագրվում է Ինֆոգրաֆիկա 3-ի տվյալներով.

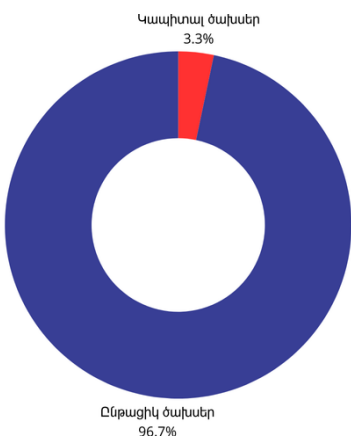
¹ 2025 թ. ցուցանիշի մակարդակն ընդունվել է՝ 2,991.3 հազար մարդ՝ նախորդ տարվա ցուցանիշից 100,000 մարդով ավելի:

Ինֆոգրաֆիկա 3

■ ՀՀ մշտական բնակչության մեկ շնչի հաշվով Ոլորտի բյուջետային հատկացումների հարաչափը 2019թ-ի նկատմամբ 2020-2025թթ 2019թ=100%

2025 թ. Ոլորտին հատկացված ընդհանուր ծախսերի **3.3 տոկոսը** կամ **2,462.9**

մլն դրամը հատկացվել է **կապիտալ ծախսերին**: Ընդ որում, այդ ծախսերի 42.3 տոկոսը բաժին է ընկնում ԱՆ-ը, իսկ 57.7 տոկոսը՝ ՍԱԻ մարմիններին: Ոլորտին բյուջետային ընդհանուր հատկացումների **1.4 տոկոսը** կազմում են **ԱՆ հատկացված կապիտալ ծախսերը**, իսկ **1.9 տոկոսը՝ ՍԱԻ մարմիններին հատկացված կապիտալ ծախսերը**:

2025թ. Ոլորտին հատկացված ընդհանուր ծախսերի կառուցվածքը բնութագրվում է Ինֆոգրաֆիկա

4-ի տվյալներով.

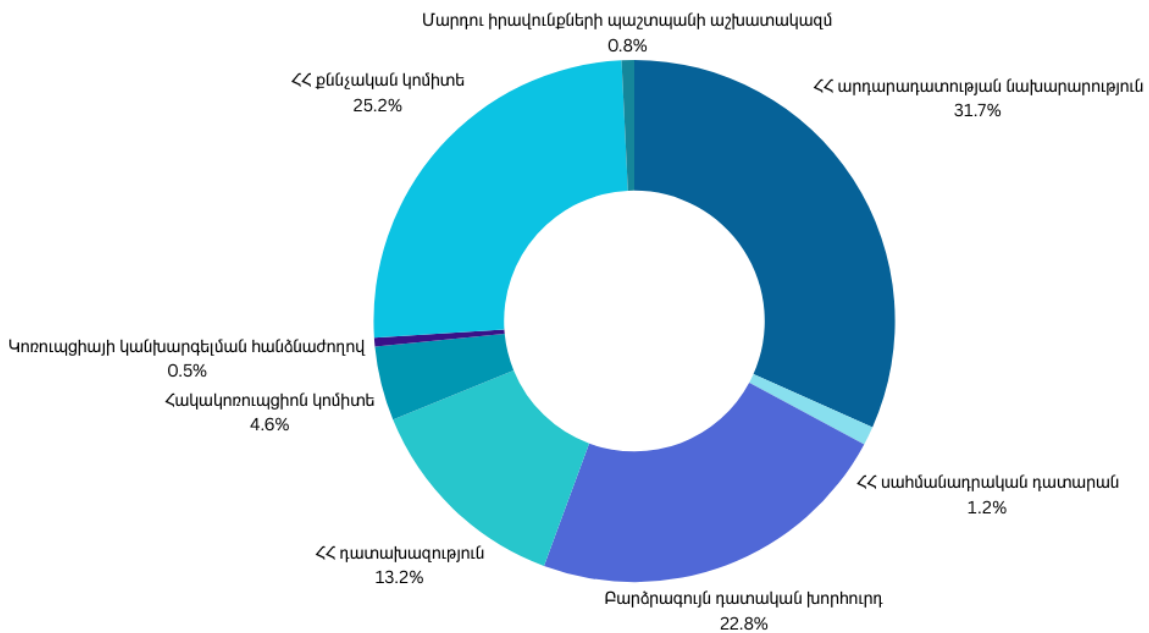
Ինֆոգրաֆիկա 4

II. Արդարադատության ոլորտի բյուջեն ըստ ԲԳԿ-ների և ծրագրերի

Ոլորտում պետական քաղաքականությունը 2025թ.-ին կիրականացվի 16 բյուջետային ծրագրերի միջոցով, որոնցից 7-ը համակարգվում են ԱՆ-ի կողմից, 3-ը՝ Դատախազության կողմից, իսկ մյուս 6 ՍԱԻ մարմինները իրականացնում են մեկական ծրագիր:

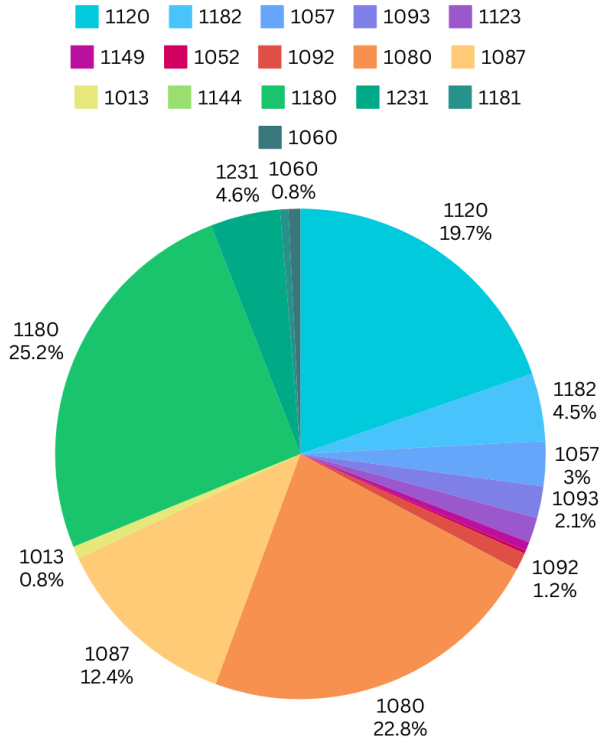
Ինֆոգրաֆիկա 5

Արդարադատության ոլորտի ծրագրերն ըստ իրականացնող մարմինների

Ոլորտային ծրագրերի բյուջեի 31.7 տոկոսը կամ 23.8 մլրդ դրամն ուղղվում է ԱՆ ծրագրերի իրականացմանը, իսկ 68.3 տոկոսը կամ 51.4 մլրդ դրամը՝ 7 ՍԱԻ մարմինների ծրագրերի իրականացմանը:

Ոլորտի բյուջետային հատկացումների բաշխվածությունն ըստ ծրագրերի բնութագրվում են **ինֆոգրաֆիկա 6-ի տվյալներով**:

Ֆինանսավորման ծավալներով ԱՆ-ից հետո հաջորդող դիրքերում են Քննչական կոմիտեն, ԲԴԽ-ն և Դատախազությունը, համապատասխանաբար ոլորտում ծախսերի մեջ **25.2, 22.8 և 13.2 տոկոս կշիռներով**: ՀԿԿ-ին հատկացված բյուջետային միջոցները կազմում են ոլորտային ողջ բյուջետային ծախսերի **4.6 տոկոսը**, համապատասխանաբար՝ **Սահմանադրական դատարանի՝ 1.2, ՄԻՊ աշխատակազմի՝ 0.8 և ԿԿԿ-ի՝ 0.5 տոկոսը**:

2024 թ. համեմատությամբ 2025թ-ին ամենամեծ աճի տեմպը նախատեսված է ՀՀ **քննչական կոմիտեի**

ֆինանսավորմանը՝ 108.7 տոկոս: Աճի տեմպով հաջորդում են ՀՀ սահմանադրական դատարանի կողմից իրականացվող ծրագրերը՝ **103.1 տոկոս**, ԱՆ կողմից իրականացվող բոլոր ծրագրերը՝ **102.7 տոկոս**: Ընդ որում, ԱՆ «Քրեակատարողական ծառայություններ» ծրագրին ուղղված ծախսերը կաճեն 7.6 տոկոսով, իսկ «Հարկադիր կատարման ծառայություններ» ծրագրի ծախսերը՝ 7.2 տոկոսով: Դրան հակառակ կնվազեն ԲԴԽ ծախսերին ուղղված բյուջետային միջոցները **10.5 տոկոսով**, համապատասխանաբար՝ ՀԿԿ՝ **6.3 տոկոսով**, ԿԿԿ՝ **1.7 տոկոսով**, Դատախազությանը՝ **1.3 տոկոսով**: ՄԻՊ աշխատակազմի ծախսերը կմնան անփոփոխ և կկազմեն 587.1 մլն դրամ կամ ոլորտային բյուջետային ծախսերի **0.78 տոկոսը**: Ոլորտում իրականացվող ամենամեծ ծրագիրը ՀՀ քննչական կոմիտեի «ՀՀ քննչական ծառայություններ» ծրագիրն է, որին ուղղված է **շուրջ 19.0 մլրդ դրամ**

կամ ոլորտային ողջ բյուջեի 25.2 տոկոսը: Վերջինիս վրա նախատեսված ծախսերը նախորդ տարվա համեմատ **կաճեն 8.7 տոկոսով:**

Ըստ ֆինանսավորման ծավալների երկրորդ և երրորդ տեղերում են ԲԴԽ-ի «Դատական իշխանության գործունեության ապահովում և իրականացում» ծրագիրը և ՀՀ Դատախազության «Դատավարական ղեկավարում և դատախազական հսկողություն» ծրագիրը, որոնց համապատասխանաբար հատկացվել են՝ 17.2 մլրդ դրամ և 9.3 մլրդ դրամ կամ ողջ ոլորտային բյուջեի 22.8 տոկոսը և 12.4 տոկոսը: Ընդ որում, նախորդ տարվա համեմատ «Դատական իշխանության գործունեության ապահովում և իրականացում» ծրագրի համար նախատեսված ծախսերը կնվազեն 10.5 տոկոսով, իսկ «Դատավարական ղեկավարում և դատախազական հսկողություն» ծրագրի ծախսերը կաճեն 1.5 տոկոսով:

Նախորդ տարվա համեմատ ֆինանսավորման բացարձակ աճի առումով առաջին տեղում է ՀՀ Քննչական կոմիտեի «ՀՀ քննչական ծառայություններ» ծրագիրը, ինչը 2025թ-ին կաճի մոտ 1.5 մլրդ դրամով կամ 8.7 տոկոսով: Երկրորդ դիրքում է ԱՆ «Քրեակատարողական ծառայություններ» ծրագիրը, որի ծախսերի աճը կկազմի 1.05 մլրդ դրամ կամ 7.6 տոկոս: Հաջորդում է ԱՆ «Հարկադիր կատարման ծառայություններ» ծրագիրը, որի աճը կկազմի 225.2 մլն դրամ կամ 7.2 տոկոս:

2025թ. նախատեսված է իրականացնել 16 բյուջետային ծրագրեր՝ 67 քաղաքականության միջոցառումներով: Բոլոր բյուջետային ծրագրերի համար մշակված են առանձնահատուկ նպատակներ և վերջնական արդյունքի ցուցանիշներ, իսկ բոլոր 67 ՔՄ-ների համար մշակվել են 713 ոչ ֆինանսական (կատարողական) ցուցանիշներ, այդ թվում՝ 475 քանակական, 196 որակական և 42 ժամկետային ցուցանիշներ: Այդ ցուցանիշների բաշխվածությունն ըստ ԲԳԿ-ների բնութագրվում են հետևյալ տվյալներով.

Աղյուսակ 2

ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏԻ 2025 Թ. ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԿԵՐՋՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ, ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ (ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ) ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ

h/h ը/կ	ՊԿՄ, ՍԻԱՄ	Ծրագրերի թիվը, միավոր	Միջոցա- նունների թիվը, միավոր	Ոչ ֆինան- սական ցու- ցանիշներ, ընդամենը, հատ	Այդ թվում՝		
					Քանա- կական	Որա- կական	Ժամ- կե- տային
Ա	1	2	3	4	5	6	7
1	ՀՀ արդարադատության նախարարություն	7	22	229	136	65	28
2	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՍԻԱ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ	9	45	484	339	131	14
2.1	ՀՀ սահմանադրական դատարան	1	3	14	7	2	5
2.2	ՀՀ բարձրագույն դատական խորհուրդ	1	23	307	212	94	1
2.3	ՀՀ դատախազություն	3	5	27	14	9	4
2.4	ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտե	1	4	24	12	10	2
2.5	ՀՀ քննչական կոմիտե	1	6	29	22	5	2
2.6	ՀՀ կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողով	1	2	62	53	9	0
2.7	ՀՀ Մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմ	1	2	21	19	2	0
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏ	16	67	713	475	196	42

Աղբյուր՝ ՀՀ Ֆինանսների նախարարություն

III. Արդարադատության նախարարության բյուջետային ծրագրերը

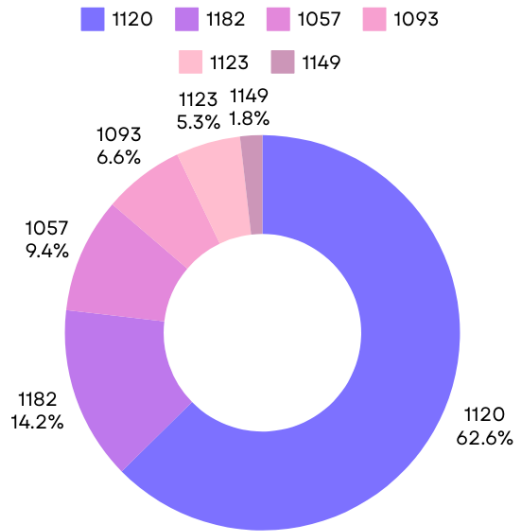
ՀՀ արդարադատության նախարարության բյուջեն 2025-ին կկազմի 23.8 մլրդ դրամ, որը նախորդ տարվա համեմատությամբ կաճի 2.7 տոկոսով: Ընդհանուր բյուջետային հատկացումներից 1.04 մլրդ դրամը կամ 4.4 տոկոսը բաժին է ընկնում կապիտալ ծախսերին:

ԱՆ համակարգի բյուջետային հատկացումների ծավալն ըստ ծրագրերի և դրանց կառուցվածքը 2025 թ. բնութագրվում է ստորև ներկայացվող աղյուսակի և ինֆոգրաֆիկայի տվյալներով.

Աղյուսակ N 3

Հ/Հ Ը/Կ	Ծրագրի Դասիչը	Ծրագրի անվանումը	2025 հազար դրամ	Ծախսերի տեսակարար կշիռը Ոլորտի ընդհանուր ծախսերի մեջ, տոկոս
Ա	Բ	1	2	3
1	1052	Քաղաքացիական կացության ակտերի գրացում	156,433.2	0.66
2	1057	Արդարադատության ոլորտում քաղաքականության մշակում, ծրագրերի համակարգում, խորհրդատվության և մոնիտորինգի իրականացում	2,229,330.9	9.4
3	1093	Դատական և հանրային պաշպանություն	1,575,572.8	6.6
4	1120	Քրեակատարողական ծառայություններ	14,811,492.1	62.6
5	1123	Իրավական իրազեկում և տեղեկատվության ապահովում	1,252,412.8	5.3
6	1149	Արդարադատության համակարգի աշխատակիցների վերապատրաստում և հատուկ ուսուցում	427,227.6	1.8
7	1182	Հարկադիր կատարման ծառայություններ	3,362,180.0	14.2

Աղբյուր՝ ՀՀ Ֆինանսների նախարարություն

Ինֆոգրաֆիկա 7

Արդարադատության ոլորտում քաղաքականության մշակման, ծրագրերի համակարգման, խորհրդատվության և մոնիտորինգի ծրագրի գծով 2025 թվականի ընթացքում նախատեսվում է.

- ապահովել ոլորտային ռազմավարություններից բխող 435 իրավական ակտերի նախագծերի մշակում, 5000 պետական փորձագիտական եզրակացությունների, կարծիքների, դիրքորոշումների տրամադրում,
- իրավաբանական անձանց պետական գրանցման գործընթացի արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված շարունակական աշխատանքների իրականացում և պետական ռեգիստրում գրանցման ենթակա 65,000 սուբյեկտների և նրանց առանձնացված ստորաբաժանումների պետական գրանցում և հաշվառում,
- ապահովել անձնական տվյալների պաշտպանության ավելի բարձր մակարդակ, համապատասխանեցնելով ոլորտի օրենսդրությունը միջազգային լավագույն չափանիշներին, ինչպես նաև մարդկային ռեսուրսների, մասնագիտական և նյութատեխնիկական կարողությունների զարգացումը: Անձնական տվյալների պաշտպանության նպատակով հասարակության իրազեկվածության համար 2025 թվականին նախատեսվում է տրամադրել 300 խորհրդատվություն:

Վերոնշյալ միջոցառումների համար նախատեսված է 2025թ. կատարել 2.2 մլրդ դրամի ծախս, ինչը կազմում է ԱՆ հատկացված բյուջետային միջոցների 9.37 տոկոսը: 2024թ. համեմատությամբ այդ ծախսերը նվազել են 74.6 մլն դրամով:

Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցում ծրագրի գծով 2025 թվականին նախատեսվում է շարունակել նվազեցնել ոլորտում առկա վարչարարությունը՝ ապահովելով շուրջ 166,000 գրանցումներ, վկայականների կրկնօրինակների, տեղեկանքների տրամադրում, մատուցվող ծառայությունների ավտոմատացման 100 տոկոս, մատուցվող ծառայությունների դիմաց ներկայացված բողոքների կրճատում՝ մինչև 5 տոկոս: Այդ ծրագրին բյուջետային հատկացումները 2025թ. կկազմեն 156.4 մլն դրամ՝ 2024 թ. նույն մակարդակին համապատասխան և կկազմեն ԱՆ բյուջետային ծախսերի սոսկ 0.66 տոկոսը:

Դատական և հանրային պաշտպանություն ծրագրի գծով միջոցներն ուղղվելու են իրավունքի պաշտպանության հասանելիության և օբյեկտիվության ապահովմանը: Ծրագրի գծով 2025 թվականին նախատեսվել են միջոցներ՝ փորձաքննությունների ծառայությունների ձեռքբերման նպատակով, միաժամանակ ապահովելով առաջադրված հարցերի ընդհանուր քանակի մեջ փորձաքննությամբ լուծված հարցերի 95 տոկոս տեսակարար կշիռ: Այդ ծրագրին 2025թ. բյուջետային հատկացումները 2024թ. համեմատ նվազել են 487.6 մլն դրամով և կազմում են ընդամենը 1,575.6 մլն. դրամ, ինչը ԱՆ բյուջետային ծախսերի 6.62 տոկոսն է:

ԱՆ կողմից իրականացվող ծրագրերի թվում ամենամեծը «Քրեակատարողական ծառայություններ» ծրագիրն է՝ 14.8 մլրդ դրամ բյուջեով, որը կազմում է ԱՆ բյուջեի 62.23 տոկոսը: Այդ ծրագրի ֆինանսավորումը 2024թ. համեմատ ավելացել է ավելի քան 1.0 մլրդ դրամով կամ 7.6 տոկոսով: Այդ ավելացումը պայմանավորված է հիմնականում քրեակատարողական նոր հիմնարկի նախագծման և կառուցման աշխատանքներով:

Ծրագրի նպատակն է դատապարտյալների պատժի կատարման և ուղղման համար անհրաժեշտ պայմանների ապահովումը և սպասվող վերջնական արդյունքն է դատապարտյալների զբաղվածության և իրավունքների պաշտպանությունը:

Ծրագրի բյուջեի ավելի քան 87.0 տոկոսը կուղղվի քրեակատարողական ծառայություններին, իսկ 5.97 տոկոսը՝ պրոբացիայի ծառայություններին:

Սույն ծրագրի գծով 2025 թվականին հատկացված գումարները նախատեսվում է ուղղել քրեակատարողական հիմնարկների օպտիմալացման և արդիականացման

նազնավարական պլանները կյանքի կոչելուն, ազատությունից զրկված անձանց պահման պայմանների բարելավմանը, վերասոցիալականացման միջոցառումների իրականացմանը, տրամադրվող բժշկական օգնության և սպասարկման որակի բարձրացմանը, պրոբացիայի ինստիտուտի զարգացմանն ու արձանագրված ոլորտային խնդիրների լուծմանը:

Ծրագրի շրջանակներում 2025թ. համար նախատեսված քաղաքականության միջոցառումները բնութագրվում են հետևյալ տվյալներով.

Աղյուսակ N 4

Ծրագրի Դասիչը	Քաղաքականության միջոցառում	2024 Հազար դրամ	2025 Հազար դրամ	Աճի տեմպը, տոկոս	Տեսակարար կշիռը 2025թ. ծախսերի մեջ, տոկոս
Ա	Բ	1	2	3	4
1120	Քրեակատարողական ծառայություններ, ընդամենը	13,762,905.7	14,811,492.1	107.6	100
	այդ թվում՝				
11001	Քրեակատարողական ծառայություններ	12,445,851.7	12,893,197.3	103.6	87.05
11002	Պրոբացիայի ծառայություններ	777,688.8	884,564.2	113.7	5.97
11005	Իրավախախտում կատարած անձանց գեղագիտական դաստիարակության և կրթական ծրագրերի իրականացում	175,211.5	195,140.2	111.4	1.32
31001	ՀՀ արդարադատության նախարարության պրոբացիայի ծառայության կարողությունների զարգացում և տեխնիկական հագեցվածության ապահովում	139,503.7	279,490.4	200.3	1.89

31002	ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական ծառայության կարողությունների զարգացում և տեխնիկական հագեցվածության ապահովում	34,650	59,100	170.6	0.4
31003	Քրեակատարողական հիմնարկների շենքային պայմանների բարելավում	168,000	-	-	0
31006	Քրեակատարողական ծառայության տրանսպորտային միջոցներով ապահովվածության բարելավում	22,000	-	-	0
31008	Քրեակատարողական նոր հիմնարկի կառուցում և հետագա շահագործում	-	500,000	-	3.37

2025 թվականին շարունակվելու է քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվող, իրավախախտում կատարած անձանց գեղազիտական դաստիարակության և կրթության ծրագրերի իրականացումը: Տարեկան հաստատված ծրագրերին մասնակցած և հավաստագրեր ստացած ունկնդիրների տեսակարար կշիռը մասնակիցների ընդհանուր թվաքանակի մեջ նախատեսվում է 80 տոկոս:

Կառավարությունը շարունակելու է վճռական մնալ վերականգնողական արդարադատության սկզբունքների արմատավորման հարցում: Այս համատեքստում հիմնական թիրախային ուղղությունները լինելու են՝ զարգացնել Պրոբացիայի ծառայության կարողությունները և հզորացնել կադրային ներուժը: Պրոբացիայի ծառայությունում հաշվառված շահառուների համար նախատեսվում է իրականացնել 260 կրթական, կրոնական, սպորտային, մշակութային միջոցառումներ, ավելացնել վերասոցիալականացման ծրագրերին մասնակցած շահառուների թիվը, հանրային աշխատանքներ պատժատեսակում ներգրավված շահառուների թիվը, արդյունքում ապահովելով կրկնահանգագործություն կատարած շահառուների թվի կրճատում:

2025 թվականին շարունակվելու է ազատությունից զրկվելուն այլընտրանք հանդիսացող նոր պատժատեսակների և խափանման միջոցների արդյունավետ կիրառման նպատակով Պրոբացիայի ծառայությանը էլեկտրոնային հսկողության համար անհրաժեշտ միջոցներով ու ենթակառուցվածքներով վերազինումը և, ըստ

այդմ, իրավակիրառ պրակտիկայում էլեկտրոնային հսկողության փաստացի և պատշաճ կիրառումը:

ԱՆ ծախսերի մեջ իր կշռով՝ 14.13 տոկոս, հաջորդում է «Հարկադիր կատարման ծառայություններ» ծրագիրը՝ ինչի իրականացմանը 2025 թ. հատկացվել է 3.4 մլրդ դրամ: 2024թ. համեմատ ծրագրի բյուջետային հատկացումներն ավելացել են 224.2 մլն դրամով կամ 7.1 տոկոսով:

Այս ծրագրի շրջանակներում 2025թ. իրականացվելու են հարկադիր կատարման ոլորտի համընդհանուր բարեփոխումներ՝ բարձրացնելու կատարողական գործողությունների արդյունավետությունը, առավելագույնս ապահովելու կատարողական վարույթի մասնակիցների օրինական շահերի պաշտպանությունը, նրանց խնդիրներին ու կարիքներին արագ և արդյունավետ արձագանքելու կառուցակարգերի ներդրմանը:

Հարկադիր կատարման վարույթի ամբողջական թվայնացման, ըստ այդմ՝ քաղաքացի-հարկադիր կատարող արդյունավետ հաղորդակցության ապահովման նպատակով հարկադիր կատարման ծառայության գծով 2025 թվականին նախատեսվել են միջոցներ տեխնիկական հագեցվածության բարելավման նպատակով:

«Իրավական իրազեկում և տեղեկատվության ապահովում» ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է ապահովել Հայաստանի իրավական տեղեկատվության համակարգում՝ «ԱՐԼԻՍ» կայքում լրացուցիչ մոտ 5,000 իրավական ակտի հրատարակում, տեղեկատվական համակարգի ամենշաբաթյա թարմացում, իրավական ակտերի էլեկտրոնային ժողովածուի պարբերական համալրում և ՀՀ, ԵՏՄ, ԵՄ իրավական ակտերի, ՀՀ ազգային զեկույցների, ՀՀ պետական մարմինների կողմից միջազգային կառույցներ ներկայացվող և այդ կառույցների կողմից ՀՀ մարմիններ ներկայացվող փաստաթղթերի և հանձնարարվող այլ առանցքային փաստաթղթերի թարգմանությունների կատարումը: **Ծրագրի նպատակն է ապահովել մոտ 3 տոկոս հանրային իրազեկվածության բարձրացում: Ծրագրի իրականացման նպատակով 2025թ. համար հատկացված է 1,252.4 մլն դրամ, ինչը կազմում է ԱՆ բյուջետային ծախսերի 5.26 տոկոսը: **2024թ. համեմատ ծրագրի բյուջետային հատկացումներն ավելացել են սոսկ 16.5 մլն դրամով կամ 1.3 տոկոսով:****

«Արդարադատության համակարգի աշխատակիցների վերապատրաստում և հատուկ ուսուցում» ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել 2250 հատուկ ծառայողների, 327 դատավորների, 257 դատախազների, 250 դատական կարգադրիչների վերապատրաստումն ու հատուկ ուսուցումը: Այդ ծրագրի բյուջետային հատկացումները 2024 թ. համեմատ կնվազեն 103.7 մլն դրամով կամ շուրջ 20 տոկոսով և 2025թ. կկազմեն 427.2 մլն դրամ, ինչը ԱՆ բյուջետային ծախսերի 1.79 տոկոսն է:

IV. Սահմանադրական անկախ և ինքնավար մարմինների բյուջետային ծրագրերը

1. Սահմանադրական դատարանի (ՍԴ) կողմից 2025 թ. իրականացվելու է 1 բյուջետային ծրագիր, ուղղված ՀՀ ՍԴ գործունեության ապահովմանը: Այս ծրագիրն իր մեջ ներառում է 3 ԲՄ՝ ՀՀ սահմանադրական դատարանի գործունեության և սահմանադրական արդարադատության ապահովում, ՀՀ սահմանադրական դատարանի պահուստային ֆոնդ, ՀՀ սահմանադրական դատարանի տեխնիկական հագեցվածության բարելավում: Այդ 3 միջոցառումներին նախատեսված է հատկացնել 870.4 մլն դրամ, ինչը 3.1 տոկոսային կետով ավել է 2024 թ. համեմատ և կազմում է Ոլորտին բյուջետային հատկացումների 1.16 տոկոսը:

2025 թ. շարունակվելու են միջնաժամկետ հատվածի համար նախատեսված դատաիրավական բարեփոխումների շրջանակներում Սահմանադրական բարեփոխումների անցկացմանը, դատական իշխանության անկախության և անաչառության ամրապնդմանն ուղղված միջոցառումները:

2. Բարձրագույն դատական խորհրդին (ԲԴԽ) 2025 թ. կհատկացվեն 17,154.1 մլն դրամ, ինչը 2019,6 մլն. դրամով կամ 10.5 տոկոսով պակաս է 2024 թ. համեմատ: Այդուհանդերձ ԲԴԽ-ին հատկացված բյուջետային միջոցները կկազմեն ՍԱԻ մարմինների բյուջետային ֆինանսավորման 33.3 տոկոսը կամ Ոլորտի ֆինանսավորման 22.8 տոկոսը:

Ծրագրի վերջնական արդյունք է սահմանված դատական իշխանության գոծունեության և դատական պաշտպանության իրավունքի ապահովման արդյունավետության բարձրացումը:

Ծրագրի շրջանակներում նախատեսված է իրականացնել 23 քաղաքականության միջոցառումներ:

3. ՀՀ դատախազությանը 2025 թ. բյուջետային հատկացումները կկազմեն 9.9 մլրդ դրամ, ինչը 127.3 մլն դրամով կամ 1.3 տոկոսով պակաս է 2024թ.

համեմատ: Այդուհանդերձ, Դատախազության բյուջետային հատկացումները կկազմեն ՍԱԻ մարմինների բյուջետային ֆինանսավորման 19.3 տոկոսը կամ էլ Ոլորտի ֆինանսավորման 13.2 տոկոսը, ինչը ապահովում է դրա 3-րդ դիրքը ոլորտային հատկացումների մեջ:

Դատախազության կողմից 2025թ. կիրականացվի 3 ծրագիր՝ 5 քաղաքականության միջոցառումներով:

Նշված ծրագրերի իրականացմամբ ակնկալվում է հասնել հետևյալ վերջնական արդյունքներին.

- բացահայտված հանցագործությունների աճ,
- ՀՀ-ում մարդու իրավունքների, ազատությունների և օրինական շահերի պաշտպանության արդյունավետության բարձրացում, հանցավորությունների կանխարգելման արդյունավետության աճ,
- փորձաքննություններ նշանակելու և ելակետային տվյալների ձեռքբերման իրավասություն ունեցող համակարգերի աշխատակիցների աշխատանքի արդյունավետության աճ:

4. ՀՀ հակակոռուպցիոն կոմիտեին (ՀԿԿ) 2025 թ. հատկացվող բյուջետային միջոցները 2024 թ. համեմատ կնվազեն 6,3 տոկոսով կամ 231.4 մլն դրամով և կկազմեն շուրջ 3.5 մլրդ դրամ:

ՀԿԿ կողմից 2025 թ. կիրականացվի 1 ծրագիր՝ 3 քաղաքականության միջոցառումներով, ուղղված կոռուպցիոն հանցագործությունների բացահայտմանը և քննության ապահովմանը:

Նշված ծրագրի իրականացմամբ ՀԿԿ-ն ակնկալում է հասնել հետևյալ վերջնական արդյունքին. **արդյունավետ օպերատիվ-հետախուզական գործունեություն, հետաքննություն և նախաքննություն՝ դրանց ողջամիտ ժամկետներում իրականացում:**

5. ՀՀ քննչական կոմիտեին (ՔԿ) 2025թ. հատկացվող բյուջերային միջոցները կկազմեն շուրջ 19 մլրդ դրամ, ինչը կազմում է Ոլորտին հատկացված բյուջերային միջոցների ավելի քան քառորդ մասը և ՍԱԻ մարմինների բյուջերային հատկացումների շուրջ 40.0 տոկոսը (որով ապահովվում է նրա առաջատար դիրքը): ՔԿ-ին բյուջետային հատկացումները 2024 թ. համեմատ կավելանան 8.7 տոկոսով կամ ավելի քան 1.5 մլրդ դրամի չափով: Այդ ավելացումը պայմանավորված է ՔԿ շենքային պայմանների բարելավմամբ (990.2 մլն դրամ) ու տրամադրվող փորձագիտական ծառայությունների ավելացմամբ (721.8 մլն դրամ):

ՀՀ ՔԿ կողմից 2025թ. կիրականացվի 1 ծրագիր՝ 8 քաղաքականության միջոցառումներով, ուղղված քննչական ծառայություններին:

Ծրագրի նպատակն է՝ հանցագործությունների օբյեկտիվ և արդյունավետ նախաքննության իրականացման ապահովում, որի վերջնական արդյունքում ակնկալվում է հանցագործությունների արդյունավետ նախաքննություն, նախաքննության ժամկետների կրճատում:

6. Հակակոռուպցիոն քաղաքականության ծրագրի շրջանակներում ՀՀ կոռուպցիայի կանխարգելման հանձնաժողովի (ԿԿՀ) կողմից նախատեսված է իրականացնել 1 բյուջերային ծրագիր՝ ուղղված կոռուպցիայի կանխարգելման համակարգի զարգացման ապահովմանը:

ԿԿՀ-ին 2025 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված է հատկացնել 405.7 մլն դրամ, ինչը 7.1 մլն դրամով կամ 1.7 տոկոսով պակաս է 2024թ. համեմատությամբ: ԿԿՀ-ին հատկացված բյուջետային միջոցները կազմում են Ոլորտային հատկացումների սուկ 0.54 տոկոսը կամ ՍԱԻ մարմիններին հատկացված բյուջետային միջոցների 0.79 տոկոսը:

Նշված ծրագրի և քաղաքականության միջոցառումների իրականացմամբ նախատեսվում է հասնել հետևյալ վերջնական արդյունքին՝ Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց գործունեության թափանցիկության և հրապարակայնության բարելավում:

7. Մարդու իրավունքների պաշտպանության քաղաքականության շրջանակներում Մարդու իրավունքների պաշտպանի (ՄԻՊ) աշխատակազմը շարունակելու է իրականացնել Մարդու իրավունքների պաշտպանության 2023-2025թթ. ազգային ռազմավարությունից բխող գործողությունները:

Այդ նազմավարության շրջանակներում ՄԻՊ աշխատակազմը 2025թ. կիրականացնի 1 բյուջետային ծրագիր՝ 2 քաղաքականության միջոցառումով:

Այդ ծրագրի իրականացման համար 2025 թ. բյուջետային հատկացումները կպահպանվեն 2024թ. մակարդակի վրա և կկազմեն 587.1 մլն դրամ: ՄԻՊ-ին բյուջետային հատկացումները կկազմեն ոլորտային հատկացումների 0.78 տոկոսը և ՍԱԻ մարմիններին հատկացումների 1.1 տոկոսը:

Ծրագրի նպատակ է սահմանված մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանությունը, ինչը թույլ կտա հասնելու ՀՀ-ում խախտված իրավունքների և ազատությունների վերականգնմանը, առնչվող նորմատիվ իրավական ակտերի կատարելագործմանը:

This study has been developed with the financial support of the European Union, within the framework of a sub-grant provided under the "Budgets for Citizens" project implemented by a consortium led by the "Armenian Lawyers' Association" NGO.
It has been implemented by "Centre of Economic Right" NGO within the framework of the "Implementation of Justic Sector Budget Monitoring and Analysis" project.
The "Centre of Economic Right" NGO is responsible for the content, and it does not necessarily reflect the views of the European Union.